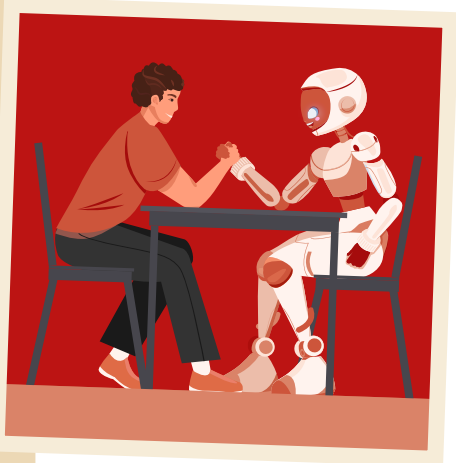

Umělá inteligence

Využila jsi někdy ChatGPT nebo podobný nástroj umělé inteligence?

6. – 9. třída

Klíčové kompetence:

k učení

komunikační

k řešení problémů

Mezipředmětové vazby:

Čj – český jazyk

Cj – cizí jazyk

Ov – občanská výchova

Vv – výtvarná výchova

Materiál byl vytvořen ve spolupráci Českého statistického úřadu a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích jako metodický list pro projekt Minisčítání 2025.

Umělá inteligence

Využila jsi někdy ChatGPT nebo podobný nástroj umělé inteligence?

ChatGPT je nástroj s umělou inteligencí, který umí odpovídat na otázky, pomáhat s úkoly nebo tvořit příběhy. Vyzkoušíme si, jak s ním můžete pracovat třeba jako detektiv, spisovatel nebo v jiné roli, kterou si sami zvolíte.

1.

Detektivní příběh a jeho řešení

M

Toto je ukázka detektivního příběhu, který nám vytvořila umělá inteligence na základě jednoduchého zadání.

Zadaný prompt:

Prosím o detektivní příběh, který budu řešit. Jsem žák 6. ročníku.

ChatGPT řekl:

Skvělé! Připravím pro tebe napínavý detektivní příběh, ve kterém budeš hlavním detektivem. Na konci ti položím několik otázek, abys mohl případ vyřešit. Tak jdeme na to!

Zkuste příběh vyřešit i vy.

Případ zmizelé sošky

Byl pátek ráno. Na základní škole Komenského panoval běžný ruch. Všichni žáci se těšili na víkend. Jenže během první hodiny se stalo něco zvláštního.

Paní učitelka Nováková vběhla do ředitelny se zděšeným výrazem:

„Zmizela Zlatá soví soška! Byla v mé třídě ve vitríně!“

Tato **Zlatá soška sovy** byla školní ocenění – každý rok ji dostával nejlepší žák. Soška měla velkou hodnotu, a proto byla vystavená za sklem.

Ředitel školy povolal tebe – **mladého detektiva**, který už dříve pomohl najít ztracený školníkův tablet.

Stopy

1. Martin – premiant třídy

„Sošku jsem včera viděl, když jsem šel domů. Ale dnes jsem přišel pozdě, takže jsem ve třídě ještě nebyl.“

- Martin má čisté ruce, ale na botách má bláto, přestože bylo sucho.
- V tašce má knížky, svačinu a složený plán školní budovy.

2. Aneta – fotografka školního časopisu

„Já jsem dnes přišla dřív, chtěla jsem nafotit vitrínu se soškou. Ale už tam nebyla!“

- Aneta má foťák, na kterém je poslední fotkou prázdná vitrína. Čas pořízení: 7:13.
- Její oblečení je čisté a rukávy má suché.

3. Tonda – školníkův vnuk, občas pomáhá uklízet

„Já jsem dnes ráno vytíral podlahu, ale vitríny jsem si nevšiml.“

- Na jeho ruku jsou stopy od lepidla.
- V kapsách má svazek klíčů a bonbon v pozlátku s nápisem „Nejlepší žák“.

Časová osa:

- **7:00** — Škola se otevřela
- **7:13** — Aneta vyfotila prázdnou vitrínu
- **7:30** — Většina žáků přichází do školy
- **8:00** — Zjistilo se, že soška zmizela

Tvoje úkoly – Detektivní otázky:

1. Kdo je pravděpodobně pachatelem a proč?
2. Co znamená bláto na Martinových botách?
3. Proč je důležitý čas Anetiny fotky?
4. Jakou roli může mít lepidlo na Tondových rukou?
5. Jak se mohla otevřít vitrína, když nebyla rozbitá?

Pokud jste odhalili pachatele správně, gratulujeme! Pokud ne, zkuste si příběh projít znovu a najít nové stopy.

Zadej další prompty. Zkus řešit i další detektivní příběhy, které pro tebe připraví umělá inteligence. Nezapomeň vždy uvést, pro jaký věk má detektivní příběh být.

Detektivní řešení: Kdo je skutečný pachatel?

TONDA!

Proč?

- Měl klíče – takže mohl vitrínu otevřít bez poškození.
- Na rukou měl lepidlo – mohl zalepit zámek, aby vypadal jako zavřený.
- Měl bonbon s nápisem „Nejlepší žák“ – byl asi na sošce jako dekorace. Omylem si ho strčil do kapsy.
- Tvrdil, že vitríny si „nevšiml“ – přitom byla hlavním objektem ve třídě.
- Co říká Anetina fotka (7:13)?
- Ukazuje, že soška byla pryč dřív, než většina žáků dorazila. To vylučuje Martina (přišel pozdě) i Anetu (přišla brzo, ale sošku už neviděla).
- Takže někdo musel být ve škole hodně brzy. Třeba jako Tonda, který tam uklízel.

2.

Společné psaní příběhu

Ov

Napiš příběh pomocí ChatGPT. Začni prompt jako v ukázce. Poté již pokračujete v dialogu, až příběh „dopíšete“.

Zadaný prompt:

Budeme spolu psát příběh. Já začnu, ty budeš pokračovat, dokud společně nedojdeme k závěru. OK?

ChatGPT řekl:

Jasně, jsem připraven! Začni příběh a já navážu.

Dneska jsem přišla pozdě do školy. Zaťukal/a jsem na dveře třídy. Slyším hlas paní učitelky, který mě nabádá, abych vstoupil/a dovnitř.

ChatGPT řekl:

.....

1. Zkuste napsat stejný příběh dvakrát – jednou jako běžný školní příběh, podruhé jako sci-fi nebo pohádku (instrukci zadejte do promptu). Sleduj, jak se změní jazyk, prostředí, postavy nebo zápletky.
2. Která verze tě bavila víc? Co tě překvapilo na stylu psaní ChatGPT?
3. Sdílejte příběhy ve dvojicích nebo skupinách. Porovnejte různé verze.

3.

Výzva: Myslím si zvíře!

Ov

Cílem je uhodnout co nejvíce zvířat, která si „myslí“ umělá inteligence. Hraje každý žák sám za sebe. Kdo uhodne jako první pět zvířat, vyhrává. Výzvu můžeme obměnit. Můžeme třeba zadat pouze zvířata podle kontinentů, nebo podle ekosystémů, ...

Zadaný prompt:

„Mysli si zvíře, já budu hádat, o jaké zvíře jde.“

4.

Jsem někdo slavný, ale neříkám kdo

Ov

Zahraj si hru s ChatGPT. Začni prompt jako v ukázce. Poté již pokračujete v dialogu, dokud ChatGPT „neuhádne“ tvou postavu.

Zadaný prompt:

Myslím si nějakou slavnou osobnost z historie České republiky. Tvým úkolem je zjistit, na koho myslím. Pomocí otázek zjistí, kdo jsem. Mohu odpovídat pouze ano nebo ne. Pokus se mě co nejrychleji odhalit.

ChatGPT:

Super, jdeme na to!
Začneme obecně a budeme to zužovat.

5.

Debata s umělou inteligencí

Vyber si téma (např. Má být škola bez známek? Máme mít domácí úkoly?) a diskutuj s ChatGPT. Napiš mu svůj názor a požádej ho, aby ti oponoval. Potom napiš shrnutí debaty.

Zadaný prompt:

Myslím si, že by žáci neměli dostávat domácí úkoly. Můžeš mi oponovat?

ChatGPT:

Samozřejmě! Rád ti oponuji.
Tady je několik argumentů proti tvrzení, že žáci by neměli dostávat domácí úkoly – tedy proč domácí úkoly mohou být užitečné:

....

